

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Europa, która chroni: czyste powietrze dla wszystkich«”

[COM(2018) 330 final]

(2019/C 110/21)

Sprawozdawca: **Octavian Cătălin ALBU**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 18.6.2018
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	19.6.2018
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	27.11.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	12.12.2018
Sesja plenarna nr	539
Wynik głosowania	129/0/3
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. W ostatnich 30 latach jakość powietrza w Unii Europejskiej (UE) poprawiła się w wyniku stosownych strategii politycznych wcielonych w życie w całej Unii. Nadal jednak pozostaje wiele do zrobienia, ponieważ jak wskazują pomiary, dopuszczalne wartości dla głównych kategorii zanieczyszczeń powietrza są w wielu przypadkach przekraczane. EKES apeluje, by państwa członkowskie blisko ze sobą współpracowały, gdyż problem ten ma fundamentalne znaczenie dla zdrowia obywateli europejskich. EKES uważa, że trzeba wszcząć alarm w sprawie jakości powietrza i warunków środowiskowych.

1.2. EKES uważa, że należy koniecznie ograniczyć zanieczyszczenia w sektorze przedsiębiorstw, instytucji, gospodarstw domowych i transportu. Instytucje i państwa członkowskie muszą dać dobry przykład. Trzeba opracować więcej programów wsparcia, aby pomóc pojedynczym osobom w przechodzeniu na czyste, nowoczesne i bardziej energooszczędne formy ogrzewania.

1.3. Jako że transport jest jednym z głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza, EKES z zadowoleniem przyjmuje pakiet dotyczący czystej mobilności, który obejmuje szereg inicjatyw umożliwiających nie tylko obniżenie emisji CO₂, lecz także zmniejszenie zanieczyszczenia na poziomie lokalnym i regionalnym.

1.4. Dodatkowe środki legislacyjne proponowane przez Komisję Europejską w celu rozwiązania niektórych problemów, takich jak afera Dieselgate, czy też czynności podejmowane wobec państw członkowskich, które nie przestrzegają obowiązujących przepisów w zakresie zanieczyszczenia powietrza, to krok we właściwym kierunku i EKES popiera to podejście.

1.5. EKES jest głęboko przekonany, że nowym przepisom w dziedzinie środowiska i transportu muszą towarzyszyć środki wsparcia ekonomicznego, aby wspierać innowacje oraz rozwój nowych czystych technologii takich jak ogniwa paliwowe, samochody elektryczne czy alternatywne systemy grzewcze i wentylacyjne.

1.6. EKES jest zaniepokojony faktem, że pomimo postępów w zakresie zmniejszania zanieczyszczenia powietrza w sektorze rolnictwa, nie są one wystarczające. EKES zaleca, by w przyszłości w większym stopniu skupić się we wspólnej polityce rolnej – w powiązaniu z innymi instrumentami finansowymi i inwestycyjnymi – na inicjatywach zmierzających do ograniczenia wpływu na środowisko, oraz bardziej konsekwentnie i spójnie podchodzić do pomocy przyznawanej rolnikom na wdrażanie programów zmierzających do osiągnięcia tego celu. Dobrym pomysłem są spółdzielnie, w których rolnicy mogą wytwarzać energię elektryczną z biogazu produkowanego z odpadów rolniczych.

1.7. Do przeciwdziałania zanieczyszczeniom i zmianie klimatu niezbędna jest współpraca międzynarodowa, dlatego EKES z zadowoleniem przyjmuje istniejący wśród państw członkowskich szeroki konsensus w kwestii osiągnięcia celów porozumienia paryskiego. Bardzo ważna jest wymiana sprawdzonych rozwiązań i sieć zielonej dyplomacji. Ponadto aby osiągnąć cele porozumienia, niezbędne są konkretne działania w celu ograniczenia zanieczyszczeń w państwach członkowskich.

1.8. EKES apeluje, by państwa członkowskie blisko ze sobą współpracowały, gdyż problem ten ma fundamentalne znaczenie dla zdrowia obywateli europejskich. Zaleca również, by państwa członkowskie i Komisja Europejska jak najściślej współpracowały ze społeczeństwem obywatelskim i przedstawicielami lokalnych i regionalnych organizacji obywatelskich, by opracowywać i prowadzić programy ochrony środowiska oraz kampanie edukacyjne, informacyjne i uświadamiające społeczeństwo w zakresie jakości powietrza.

2. Wprowadzenie

2.1. W ciągu ostatnich trzydziestu lat jakość powietrza w UE znacznie się poprawiła dzięki konkretnym działaniom wdrażanym w tym zakresie przez UE i przez same państwa członkowskie. Działania te miały na celu osiągnięcie takiego poziomu jakości powietrza, przy którym nie byłoby żadnej szkodliwości ani poważnego zagrożenia dla zdrowia człowieka ani dla środowiska. W efekcie, mimo że unijny PKB wzrósł, ilość zanieczyszczeń w atmosferze zmniejszyła się o 8 % dla amoniaku i o 72 % dla tlenków siarki⁽¹⁾.

2.2. Jakość powietrza jest decydującym czynnikiem zdrowia publicznego. Najwięcej zanieczyszczenia powietrza generują cząstki stałe (PM₁₀ i PM_{2,5}) oraz ozon w warstwie przyziemnej, na który bezpośrednio wpływają uwalniane do atmosfery tlenki azotu (NOx). Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) 8 % zgonów na skutek raka płuc i 3 % zgonów z powodu chorób układu krążenia wynika z narażenia na zanieczyszczenie powietrza drobnym pyłem⁽²⁾. Jest to także przyczyna ponad 400 tys. przedwczesnych zgonów rocznie w UE⁽³⁾.

2.3. Obywatele UE coraz bardziej niepokoją się poziomem zanieczyszczenia powietrza, którym oddychają⁽⁴⁾. Dlatego UE i państwa członkowskie poprzez instrumenty legislacyjne wytyczyły szereg celów dotyczących poziomu jakości powietrza, tak by było ono bezpieczne dla zdrowia ludzi i dla środowiska. Stopniowo, forsując pełne przestrzeganie obowiązującego prawa unijnego w dziedzinie jakości powietrza, ogranicza się też emisje szkodliwych substancji.

2.4. Działania UE w tej dziedzinie obejmują trzy filary:

- pierwszy filar stanowią normy jakości powietrza atmosferycznego, które – w zależności od substancji zanieczyszczającej – mają być spełnione przez wszystkie państwa członkowskie począwszy od roku 2005 lub 2010,
- drugi filar stanowią niedawno zaktualizowane krajowe cele redukcji emisji, które należy zrealizować do 2020 i 2030 r. Obejmują one dodatkowe źródło zanieczyszczenia: pył drobny (PM_{2,5}),
- trzeci filar obejmuje normy emisji dotyczące najważniejszych źródeł zanieczyszczenia: pojazdy, statki, energetykę i przemysł. Po skandalu związanym z aferą Dieselgate opracowano zasady pomiaru emisji zanieczyszczeń w rzeczywistych warunkach jazdy, a Komisja zaproponowała nowe, niższe normy emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych, samochodów dostawczych, a także dla pojazdów ciężkich.

2.5. Według sprawozdania EEA z 2017 r. nt. jakości powietrza najwięcej zanieczyszczenia powietrza w Europie generuje transport (drogowy i inny), spalanie przez przedsiębiorstwa, instytucje i gospodarstwa domowe, produkcja energii, procesy przemysłowe, sektor rolnictwa i odpady⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Air quality in Europe – 2017 report (Jakość powietrza w Europie – sprawozdanie za 2017 r.).

⁽²⁾ Dziewięć spośród dziesięciu osób na świecie wdycha zanieczyszczone powietrze, ale coraz więcej państw podejmuje działania (komunikat WHO w jęz. angielskim).

⁽³⁾ Air quality in Europe – 2017 report (Jakość powietrza w Europie – sprawozdanie za 2017 r.).

⁽⁴⁾ Specjalne badanie Eurobarometru 468: Podejście obywateli Europy do środowiska naturalnego (badanie w jęz. angielskim).

⁽⁵⁾ Air quality in Europe – 2017 report (Jakość powietrza w Europie – sprawozdanie za 2017 r.).

2.5.1. Jeśli chodzi o udział transportu drogowego w całkowitych emisjach zanieczyszczeń, sektor ten odpowiada za 39 % emisji tlenków azotu (NO_x), 29 % sadzy, 20 % tlenku węgla (CO) oraz 11 % cząstek stałych PM₁₀ i PM_{2,5}. W ramach pakietu dotyczącego czystej mobilności Komisja zamierza więc wprowadzić nowe normy emisji CO₂ do roku 2025 i 2030. Poprzez zmiany uregulowań⁽⁶⁾ i poprzez plany działań⁽⁷⁾ propagowane są nowe technologie, takie jak ogniwa paliwowe, paliwa alternatywne oraz dostosowana do nich infrastruktura. W ramach nowego pakietu dotyczącego czystej mobilności zaleca się ponadto zintegrowane wykorzystanie pociągów i promów dla zwiększenia efektywności⁽⁸⁾, w tym efektywności energetycznej, i propaguje opracowanie długodystansowych tras autokarowych, aby ograniczyć emisje i korki⁽⁹⁾.

2.5.2. Spalanie przez przedsiębiorstwa, instytucje i gospodarstwa domowe jest istotną przyczyną zanieczyszczenia (42 % i 57 %) cząstkami stałymi (PM_{2,5} and PM₁₀), tlenkiem węgla (CO) i sadzą – najbardziej zanieczyszczającą substancją powstającą przy niepełnym spalaniu paliw kopalnych i biomasy. Poziom zanieczyszczenia dla tego segmentu był w latach 2000–2015 praktycznie niezmienny.

2.5.3. By ograniczyć emisje zanieczyszczeń w sektorach produkcji elektryczności i ciepłownictwa (59 % łącznych emisji dla SO₂ i 19 % dla NO_x), podejmuje się działania polegające na rozwijaniu i upowszechnianiu alternatywnych źródeł energii i systemów kogeneracji energii, na modernizacji i zwiększaniu mocy elektrowni, poprawie sprawności energetycznej procesu wytwarzania energii elektrycznej, poprawie efektywności energetycznej budynków oraz na odchodzeniu od spalania paliw kopalnych na rzecz metanu.

2.5.4. Działania podejmowane w celu ograniczenia emisji z zakładów przemysłowych (50 % dla niemetaanowych lotnych związków organicznych i 17 % dla cząstek stałych PM₁₀) podyktowane są obowiązującymi na poziomie europejskim przepisami i są z nimi zgodne. Aby zapobiegać zanieczyszczeniu i monitorować je, każdy zakład przemysłowy musi mieć pozwolenie na określony pułap emitowanych zanieczyszczeń i niezbędne środki ochrony środowiska.

2.5.5. Sektor rolnictwa generuje 95 % emisji amoniaku (NH₃) i 52 % metanu (CH₄), a zatem obniżenie tych wartości jest nieodzowne. Redukcja tych emisji polega na: środkach agronomicznych (wyważone stosowanie nawozów azotowych w gospodarstwach, propagowanie okrywy roślinnej i upraw warzywnych na gruntach ornych, aby użyźnić glebę), środkach dotyczących zwierząt gospodarskich (zamknięte składowanie obornika i wykorzystanie go w instalacjach do produkcji biogazu), środkach dotyczących energii (wykorzystanie biomasy do ogrzewania, rozwijanie instalacji fotowoltaicznych i ograniczenie zużycia tradycyjnych paliw i elektryczności) oraz środkach rolno-środowiskowych (podnoszenie kwalifikacji rolników i zachęcanie ich do praktyk emitujących mniej zanieczyszczeń).

2.6. EKES wyraża zaniepokojenie stanem środowiska. Zwracał już uwagę na ten problem⁽¹⁰⁾ i podkreślał, że „konieczne są wzmoczone wysiłki przede wszystkim pod kątem zapobiegania powstawaniu szkód w środowisku oraz że należy w każdym wypadku przedkładać strategię zapobiegania nad naprawianie już powstałych szkód”⁽¹¹⁾.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje środki UE zmierzające do takiego poziomu jakości powietrza, by nie było ono zagrożeniem ani dla ludzi, ani dla środowiska, jednak uważa, że działania te należy zdecydowanie zintensyfikować zarówno na poziomie UE, jak i państw członkowskich, zważywszy że osiągnięte do tej pory wyniki nie są w pełni zadowalające. Choć poczyniono postępy w zmniejszaniu emisji zanieczyszczeń, jakość powietrza wciąż negatywnie wpływa na zdrowie publiczne⁽¹²⁾.

3.2. EKES jest zaniepokojony tym, że obecnie na rozległych obszarach UE stężenie cząstek stałych w powietrzu przekracza dopuszczalne limity. W przypadku cząstek stałych (PM₁₀) dopuszczalna wartość dobową została przekroczona w 19 % stacji pomiarowych, a w przypadku pyłu drobnego (PM_{2,5}) – w 6 %. Niestety w 2015 r. 19 % populacji miejskiej

⁽⁶⁾ COM(2017) 653 final – 2017/0291 (COD).

⁽⁷⁾ COM(2017) 652 final.

⁽⁸⁾ COM(2017) 648 final – 2017/0290 (COD).

⁽⁹⁾ COM(2017) 647 final – 2017/0288 (COD).

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 451 z 16.12.2014, s. 134.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 283 z 10.8.2018, s. 83.

⁽¹²⁾ Europejski Trybunał Obrachunkowy, sprawozdanie specjalne 23/2018.

w UE (więcej niż w poprzednim roku) narażone było na przekraczające dopuszczalny limit stężenie cząstek PM₁₀, a 7 % populacji – na cząstki PM_{2,5} (mniej niż w poprzednim roku).

3.3. EKES pragnie zwrócić uwagę, że w Europie Środkowo-Wschodniej w milionach prywatnych miejsc zamieszkania do ogrzewania wykorzystuje się spalanie drewna i węgla. Według Światowej Organizacji Zdrowia praktyka ta w regionie przyczynia się – i będzie przyczyniać się w przyszłości – do zanieczyszczenia drobnym pyłem PM_{2,5}, które nadal utrzymuje się na poziomie z lat 2010–2015⁽¹³⁾. Potrzeba więcej środków wsparcia, aby zachęcić ogół społeczeństwa do przechodzenia na czystsze rozwiązania grzewcze.

3.4. EKES jest także zaniepokojony, że roczne wartości stężenia dwutlenku azotu (NO₂) zostały znacznie przekroczone w 22 państwach członkowskich i w 10 % stacji pomiarowych, przy czym w dzielnicach niektórych miast zarejestrowane poziomy były ponad dwukrotnie wyższe od dopuszczalnych limitów.

3.5. EKES podkreśla, że jakość powietrza ma zasadnicze znaczenie zarówno dla ludzi, jak i dla przedsiębiorstw⁽¹⁴⁾. Europejscy i krajowi decydenci muszą zatem podjąć konkretne działania w celu ustanowienia i egzekwowania ram prawnych w tej dziedzinie.

3.6. EKES stwierdza, że w celu obniżenia poziomów substancji zanieczyszczających emitowanych przez przedsiębiorstwa, instytucje i gospodarstwa domowe państwa członkowskie, przy wsparciu Komisji, muszą zdecydowanie promować i przeprowadzać modernizację budynków pod kątem ich charakterystyki energetycznej, poprawić wydajność elektrowni i ciepłowni, powiększyć i zmodernizować miejskie sieci centralnego ogrzewania oraz wspierać alternatywne systemy klimatyzacji. Za przykład może posłużyć główna siedziba Europejskiego Banku Centralnego, w której wykorzystano innowacyjny i przyjazny środowisku system ogrzewania i wentylacji.

3.7. Nie wolno zapomnieć też o zanieczyszczeniu powietrza wewnątrz pomieszczeń. Jakość powietrza, którym oddychamy w pomieszczeniach, jest kluczowa dla naszego zdrowia, dotyczy to zwłaszcza o osób o słabszej kondycji. Dym papierosowy, opary z kuchni, wilgoć, systemy wentylacyjne, świeczki, środki czyszczące, woski i lakiery oraz różne materiały budowlane mogą być istotnym czynnikiem zanieczyszczenia powietrza w pomieszczeniach. Niezbędna jest zatem spójna polityka w zakresie zdrowych budynków.

3.8. EKES uważa, że państwa członkowskie i Komisja powinny opracować i wdrożyć nową koncepcję rozwoju obszarów miejskich, koncentrując się po części na wdrażaniu przyjaznego dla środowiska systemu transportu, zachęcaniu do elektrycznych lub hybrydowych form transportu, wykorzystaniu aplikacji informatycznych do ostrzegania mieszkańców o przekroczeniu dopuszczalnych wartości zanieczyszczenia powietrza i wspieraniu powiększania obszarów zieleni w miastach, po to by istotnie poprawić jakość powietrza.

3.9. EKES uważa, że istotnym czynnikiem zwalczania zanieczyszczenia powietrza jest publiczny dostęp do informacji i danych na temat jakości powietrza⁽¹⁵⁾. Kampanie informacyjne i edukacyjne mogą uświadamiać społeczeństwu niebezpieczeństwa związane z zanieczyszczeniem powietrza i wpływ działań pojedynczych osób. Należy zauważyć i docenić aktywność na rzecz czystego powietrza matek zaniepokojonych wpływem zanieczyszczeń na zdrowie potomstwa. Ograniczenia w korzystaniu ze środowiska uznają za uszczuplenie ich praw obywatelskich.

3.10. EKES pozytywnie ocenia prace organizacji pozarządowych i pojedynczych osób, które podjęły działania prawne, aby wezwać władze krajowe do przedsięwzięcia dodatkowych środków w celu zmniejszenia zanieczyszczenia. W państwach takich jak Republika Czeska, Niemcy, Włochy i Zjednoczone Królestwo sądy orzekały na korzyść osób wnoszących tego rodzaju pozwy⁽¹⁶⁾.

3.11. EKES jest zdania, że strategie na rzecz dekarbonizacji oraz cele dotyczące energii odnawialnej muszą być tak pomyślane, by faktycznie służyły środowisku, a zarazem nie narażały na szwank rozwoju gospodarczego państw członkowskich.

⁽¹³⁾ Światowa Organizacja Zdrowia, Residential heating with wood and coal: health impacts and policy options in Europe and North America [Ogrzewanie budynków mieszkalnych drewnem i węglem: skutki dla zdrowia i warianty polityki w Europie i Ameryce Północnej].

⁽¹⁴⁾ Specjalne badanie Eurobarometru 468: Podejście obywateli Europy do środowiska naturalnego (badanie w jęz. angielskim).

⁽¹⁵⁾ Air quality in Europe – 2017 report (Jakość powietrza w Europie – sprawozdanie za 2017 r.).

⁽¹⁶⁾ Europejski Trybunał Obrachunkowy, sprawozdanie specjalne 23/2018.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Komisja, zwłaszcza po aferze *Dieseldgate*, dużą wagę przywiązuje do utrzymania zgodności z normami substancji zanieczyszczających emitowanych przez pojazdy silnikowe i sprawdza, czy spełniane są odpowiednie wymogi wynikające z prawa UE.

4.2. EKES popiera Komisję, która wezwała państwa członkowskie do przeanalizowania wszelkich możliwych zmian i ulepszeń z myślą o obniżeniu emisji generowanych przez te pojazdy do obowiązujących prawnie limitów, a jeśli nie spełniają tych warunków, do zaproponowania, by pojazdy, które były przedmiotem skandalu zostały obowiązkowo lub dobrowolnie wycofane.

4.3. EKES zdecydowanie popiera inicjatywę Komisji, by wszcząć postępowania w sprawie braku zgodności przeciw 16 państwom członkowskim w związku z poziomem zanieczyszczenia PM_{10} i przeciw 13 państwom członkowskim w związku z zanieczyszczeniem dwutlenkiem azotu (NO_2). Komitet zaleca, by państwa te jak najszybciej wdrożyły środki, które skróciłyby lub w ogóle wyeliminowały okresy, kiedy dopuszczalne wartości są przekraczane.

4.4. EKES z zadowoleniem przyjmuje także propozycję Komisji dotyczącą postawienia trzech państw członkowskich (Węgier, Włoch i Rumunii) przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości za niespektowanie dopuszczalnych wartości zanieczyszczenia PM_{10} oraz innych trzech państw (Francji, Niemiec i Zjednoczonego Królestwa) za niespektowanie dopuszczalnych wartości zanieczyszczenia NO_2 . Tych sześć państw nie przedstawiło na czas szczegółowych i skutecznych środków mających przywrócić poziomy zanieczyszczenia do dozwolonego stanu.

4.5. Pojazdy silnikowe emitują znaczne ilości zanieczyszczeń, dlatego EKES z zadowoleniem przyjmuje działania na rzecz obniżenia tych emisji, zaproponowane przez Komisję w pakiecie dotyczącym mobilności, obejmujące dyrektywę w sprawie ekologicznie czystych pojazdów, nowe normy emisji CO_2 zarówno dla samochodów osobowych, jak i ciężarowych, plan działania dotyczący infrastruktury paliw alternatywnych oraz inicjatywę w zakresie baterii. Wszystkie te działania będą również z pewnością skutkować zmniejszeniem emisji omawianych w niniejszej opinii.

4.6. EKES z zadowoleniem przyjmuje nowe przepisy zaproponowane przez Komisję, mające wyraźnie poprawić jakość i rzetelność procedur homologacji typu i testowania pojazdów przed dopuszczeniem ich na rynek, a także skuteczność kontroli pojazdów już dopuszczonych. Rozporządzenie wprowadzające te zasady, mające wejść w życie we wrześniu 2020 r., podtrzymuje zakaz urzędzeń ograniczających skuteczność działania, dąży do obniżenia wartości zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy i ustanawia ramy przejścia na pojazdy nisko- i bezemisyjne.

4.7. Jako że sektor rolnictwa generuje wysokie poziomy zanieczyszczenia amoniakiem (NH_3) i metanem (CH_4)⁽¹⁷⁾, i w tej dziedzinie potrzebne są konkretne działania. EKES uważa, że w przyszłości wspólna polityka rolna musi bardziej koncentrować się na wspieraniu rolników indywidualnych i spółdzielni rolniczych w ograniczaniu emisji, zapewniając im łatwiejszy dostęp do finansowania oferowanego przez europejskie instytucje sektora bankowego z myślą o realizacji programów, które mogą prowadzić do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń. Ponadto przyszłe programy rozwoju obszarów wiejskich WPR powinny obejmować środki rolnośrodowiskowe, których celem jest obniżenie tych emisji.

4.8. EKES jest zaniepokojony tym, że mimo wprowadzenia pewnych środków w sektorze rolnictwa, w latach 2000–2015 emisje NH_3 i CH_4 spadły jedynie o 7% pomimo starań rolników. Wzrost pogłowia zwierząt gospodarskich doprowadził w całej UE do 6% wzrostu emisji niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), pochodzących głównie z obornika, chociaż emisje w przeliczeniu na kilogram mięsa spadły.

4.9. Zanieczyszczenie powietrza jest kwestią transgraniczną, a zatem EKES sądzi, że państwa członkowskie powinny bezwzględnie działać w sposób skoordynowany na podstawie celów i zasad uzgodnionych dla całej UE, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady pomocniczości. Jest to cel nadrzędny i musimy go wspierać jak najlichnymi inicjatywami.

4.10. Komitet uważa, że w celu zapewnienia lepszej harmonizacji polityki europejskiej i krajowej Komisja i państwa członkowskie powinny ściśle współpracować ze społeczeństwem obywatelskim, aby informować opinię publiczną i rozwijać programy lokalne i regionalne.

⁽¹⁷⁾ Markus Amann, Środki w odpowiedzi na zanieczyszczenia powietrza generowane przez rolnictwo (dokument w jęz. angielskim).

4.11. EKES pochwała szeroki konsensus wyrażony przez UE wobec porozumienia paryskiego w sprawie zmiany klimatu. Uważa, że starania UE muszą iść w parze z duchem tego konsensusu i że UE musi działać, by osiągnąć wytyczone cele, co również poprawi jakość powietrza.

4.12. EKES apeluje, by państwa członkowskie, które nie mają jeszcze swojej strategii w zakresie rezygnacji z węgla jako źródła energii, niezwłocznie ją opracowały. Na razie siedem państw członkowskich usunęło węgiel ze swego koszyka energetycznego, a kolejnych dziewięć planuje taki krok⁽¹⁸⁾.

4.13. EKES uważa, że UE powinna też dzielić się swymi sprawdzonymi praktykami z partnerami międzynarodowymi. Nie możemy lekceważyć skutków zanieczyszczenia atmosferycznego generowanego w innych regionach świata, które wszak wpływają na nas pośrednio i bezpośrednio. Bardziej niż kiedykolwiek wcześniej istotne są sieć zielonej dyplomacji i spójność polityki rozwoju.

Bruksela, dnia 12 grudnia 2018 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹⁸⁾ Przegląd krajowych zapowiedzi rezygnacji z węgla w Europie. Europa po węglu (dokument w jęz. angielskim).